

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ГОД. XV.

НЕДЕЉА, 25 МАЈА 1897.

БРОЈ 21

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину	— — — — —	6	ДИНАРА
на пола године	— — — — —	3	"
За стране земље на годину	— — — — —	9	"

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Грађанству београдском

Његово Величанство Краљ Србије Александар I, на предлог Министра Унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, на основу чл. 3. и 76 изборног закона скупштинског, благоволео је Указом од 19. о. месеца, решити:

Да се на дан двадесет другог јуна ове године, предузме и изврши по целој земљи избор народних посланика за трогодишњу периоду скупштинску 1897., 1898. и 1899. годину.

По пропису члана 44 Устава варош Београд има да избере два посланика.

Суд општине београдске извештава о овоме грађане београдске с тим, да ће се у законом одређеном року ставити грађанству на углед бирачки списак и издати нарочити позив за изборну скупштину.

Од суда општине београдске 20 Маја 1897. год. у Београду АБр, 2679.

Председник суда општине
београдске,

НИК. П. ПАШИЋ с. р.

Деловођ.

Урош Кузмановић с. р.

ПАНЧИЋЕВ СПОМЕНИК

(НАСТАВАК)

«Свечаност открића Панчићева споменика Велика Школа сматра као један од најсвечанијих својих доживљаја. Са тога сам овлашћен да искажем да је Велика Школа необично уехићена што је њеноме велезаслуженоме трудебнику подигнут овај видљиви знак велике српске захвалности, који ће Панчићеву славу преносити потомству докле год у овоме споменику гранитнога камена на камену буде трајало.

Велика се Школа Панчићем живим дичила, јер се он у њој беше успео до орловских висина. Својим великим именом, стеченим на пољу науке подизао је и име Школи у којој је радио. Кад год би се Србин овим својим просветним јединчетом хтео похвалити указивао би на Панчића. Са њега је школа била чувена и ван Српства, што сведочи присуство и страних првака научника овој свечаности.

Више од четврт века наша је школа била на страни виђена, у колико је Панчић на својим раменима високо носио. —

Ми се Великошколци данас дичимо и овим спомеником Панчићу, јер је заметао његово дело срца и ума великошколске омладине, — дело захвалности њене своје највећем и највернијем учитељу. Омладина је погодила да је Панчић био идеал професора. Испуњавајући свагда ревносно своју наставничку дужност, — предајући научне истине одабраним српским језиком, привлачујући лепоте српске природе с одушевљењем, које му је она уливала — Панчић је задобијао за себе све ученике, па и они који су Јестаственицу узгред учили. А они срећни избраници који су га у његовим екскурзијама пратили, убројавају и данас оне дане у најмилије дане свога ђаковања.

У дужности беспрекоран, у раду неуморан, у истрајности ненадмашен, у опхођењу спреман млађих снисходљив, спреман старијих лојалан, спреман свију коректан и мекотан — Панчић је тиме задобие велештовање свију који су га знали или за њега чули.

А знале су га школске генерације многобројније но икога другог наставника, јер је поред дугог века имао и доста воље да у школскоме раду истраје дуже но други.

А чуло је за њега цело просвећено Српство, јер су поред његових дела, име његово преуносили сви ученици његови.

Њега су знали и непросвећени планинци паши, црногорска и балкански, јер је међу њима увек радо леговао прибирајући грађу за Јестаственицу наших земаља.

Њега ће за навек знати све будуће генерације српских јестаственичаци, јер је у нас он први сакупио јестаственичар збирке те на њима поставио темеље српској Јестаственици, а уз то је изоштрио оруђе за њено даље напредовање; језик научни.

Ако је језик и морао обрађивати због професије своје, науку је обрађивао по доброј вољи својој, по неком унутрашњем нагону који је — на срећу српске науке — био сталан у њему од ђачке клупе до краја живота му.

Неодољиво нагону томе имамо да благодаримо за све што је Панчић Великој Школи и српској науци привредио. Од тога је и она непоколебива преданост послу, на коме је без промене радио док се за његова века око њега све мењало и изменило.

У Великој Школи колегијум професора неколико се пута сав променуо. Стари, које је затекао, несташе један по један. За дру-

ОБЈАВА

По наређењу члана 129. закона о непосредном порезу, и упутства Господина Министра Финансија од 12. овог месеца Пр.Бр. 11419, имају се по новоме закону извршити потребне исправке у разрезу пореза за ову 1897 годину, које ће важити од 1. Јула ове године

Исправке су следеће:

1.) По члану 47. 50 и 51 закона о непосредном порезу, сва акционарска друштва и друштвена предузећа, сви кредитни заводи, кредитне банке, акционарске штедионице и остали новчани заводи, плаћају порез на капитал, т.ј. на приход добивен од уложног капитала, а где овога на концу минуле године није било, узима се, да је друштвени а цијски капитал донео чистог прихода 5 од сто.

2.) По члану 52 и 53 закона о непосредном порезу, поред осталих радња и радње: дрварске, стругарске, камењарске, зајмодавачке, банкарске, мењачке и њ. п. плаћају обртну порезу према постигнутом обрту, односно величини капитала уложеног у радњи; а радње: цигљарске, деликатеске, пекарске, хлебарске, посластичарске, ливерцијске и у опште јавне зграде, у којима се људи скупљају ради увесељења, као и купатила парна и на води, плаћају обртну порезу према годишњој закупној цени — кирији.

3.) По члану 61. закона о непосредном порезу, осем умних и телесних радника, порез на приход од рада плаћају и ове радње: базарске, касапске, кобасичарске, посластичарске, дрогеријске, апотекарске, зајмодавачке и њ. п., а ослобођавају се од плаћања пореза на капитал уложен у радњи.

Објављујући предње грађанству, Пореско одељење позива га, да до конца овога месеца поднесу пријаве сви имаоци радња: цигљарских, деликатеских, пекарских, хлебарских, посластичарских, ливерцијских и у опште јавних зграда, у којима се људи скупљају ради увесељења, као и имаоци или закупци купатила парних и на води, у којима ће означити вредност кирије зграда, у којима се радња обавља, као и име сопственика зграде; даље, имаоци радња: дрварских, стругарских, камењарских, зајмо-

давачких, банкарских и мењачких који ће означити суму капитала свога сопственог и повученог кредита, као и обрт у радњи; даље, сопственици или имаоци радња: базарских касапских, кобасичарских, посластичарских, дрогеријских, апотекарских, зајмодавачких и њ. п., који ће означити величину годишње зараде; и најзад, сва акционарска друштва и друштвена предузећа, сви кредитни заводи, кредитне банке, акционарске штедионице и остали новчани заводи, који ће означити приход добивен од уложеног капитала, а где овога на концу прошле године није било, суму друштвеног — акцијског капитала. Ови последњи морају уз пријаве поднети и изводе из књига потврђене судом, јер се без тога пријаве неће примати.

Рок за подношај пријава неће се продужавати а свакоме ономе, који пријаву до одређенога рока не буде поднео, порески ће одбор сам по члану 82. закона о непосредном порезу, оцену извршити, а он губи право жалбе

Уговори о закупу зграда, као и изводи из трговачких књига, имају се уз пријаве прикључити.

Пријаве ће се предавати кварталним порезницима.

Из Пореског одељења Града Београда 15. Маја 1897. године Пор.Бр. 5952.

НАРЕДБА

Према наредби г. Министра Унутр. Дела СБр. 1819 од 18-ог фебруара тек. год. има се каламити крављим богињама све становништво београдско које није никад каламљено, или које није за последњих 10 год. каламљено са успехом

То опште каламљење, вршиће се од 15-ог Априла до 30-ог Маја ове године сваког четвртка, недеље и празничног дана у целој вароши после подне од 3 сата и то:

У кварту варошком — у гостионици „Уједињење“

У кварту теразијском — у локалу „Душан Силни“

У кварту палилулском — у кафани „Официрска Касина“

У кварту врачарском — у „Сали Мира“

У кварту савамалском — у гостионици „Златна Лађа“

У кварту дорћолском — у згради „Црвеног Крста“.

Ко не би донео — довео дете на каламљење, као и одрасли, који не дођу да се каламе, биће први пут кажњени са 5—10 дин. а опет ће се морати каламити, други пут са 10—20 дин; а ако који постане узроком заразе, са 100 дин. у корист касе општинске (види распис г. Министра Унутр. Дела СБр. 3749 од 19. Марта прошле год.)

Допуштено је свакоме да се калами приватно од неког лекара, но то мора доказати уверењем од лекара који га је каламио.

Ученици и ученице свију без разлике школа, каламиће се у школама, у данима који ће се касније одредити споразумно са старешинама школа.

ЛБр. 656. Из канцеларије лекарског одељења управе града Београда 10: Априла 1897. год. Београд.

ОГЛАС

Услед наредбе Управе Вар. Београда Бр. 20226, ставља се грађанству до знања, да сваки, који жели водити пасош за иностранство мора се претходно обратити овом општинском суду за допуст, којом приликом мора показати пореску књижицу и војни билет.

Из статистичког одељења општине београдске 1. маја 1897. године у Београду СтБр. 1074.

гове му дођоше вршњаци, за овима уђоше његови први ученици, па ученици његових ученика и најзад је са љубазном речју „колега“ дочекао и своју школску праунучад. Са сваки новим таласићем европскога универзитетскога мора, који би га у Великој Школи са којим новајлијом удружио — Панчић би се задовољан напред вртао. А сваки је у колегијуму сматрао за понајвећу част што се Панчићевим колегом могао назвати.

У министарству просвете измењали су се сви правци од најконзервативнијих до најслободоумнијих, од крутога запта до ласне безбриге. Панчића су тамо често призивали, припитивали и његовим се ауторитетом користили. Он се свагда радо одазивао, све је помагао, али га ни једна струја није занела.

На земаљској се управи измењало право изобиље политичких комбинација. Изгледало је да је свака владавина рада била да Панчића уброји у своје присталице. Било их је које су хтеле да га у своје крило узму. Чим би то осетио — бежао би из Београда у планину, у дуготрајну научну екскурзију из које би се враћао обогаћен

новим градивом за своје мирне кабинетске студије.

И на Престолу се за време Панчићева рада измењало неколико поглавара, а сви су му били наклоњани, јер су ценили његов научнички рад и услуге, које тим радом Српству чини.

Живот Панчићев — сав испуњен мирном и веселом делатношћу, улепшан, олакшан и награђен општим признањем, — па најзад ево и по смрти сјајно продужен и прослављен спомеником, каквога је Србија ретко коме од својих великана подигла — најлепши је углед за све наше просветне раднике и за омладину која се науци посвећује.

Панчићев живот и овај му споменик најбољи су доказ да се у Српству озбиљан и истрајан рад уме ценити и да живот може бити потпуно задовољан само кад је испуњен радом овако плодним и признатим.

Велика Школа поноси се тиме што се овај двоструко сјајни пример у њој остварио што се пример овако велике заслуге у њој и њеном помоћу извршио и што се пример овако величинственога призивања у њеној омладини зачео.

Слава нека је професору Панчићу а хвала свима, који му Споменик подигоше.

Живели!“

И после ове красне речи народ се одазва са „слава, слава“.

За овим узе реч господин *Стеван Јакшић*, професор ботанике на Великој Школи и рече:

„Сматрам за највећу част, што ме је, Академска Управа Велике Школе, изволела одредити, да ја као следбеник Панчићевог најомиљенијег предмета — ботанике, а у име јестаственичко хемиског одсека, истакнем заслуге на пољу књижевности и установа јестаственичких наука; да изнесем врлине првог нашег радника и њеног творца, по којног доктора Јосифа Панчића, дугогодишњег професора Велике Школе.

Он се у прво своје време бавио само ботаником, доцније, кад је постао професором у београдском лицеју (26. септ. 1853), кад му је у део пало да предаје; зоологију, ботанику, геологију, минералогiju и агрономију, он је проширио поље свога рада. Он је у својим радовима обухватио сву јестаственицу, па и нашу привреду.

О Б Ј А В А

Прво четворомесечје за наплату пореза ове 1897. године, истекло је концем месеца Априла.

По наређењу члана 102. закона о непосредном порезу и распису Господина Министра Финансија од 17. Априла ове г. Пр.Бр. 9293. Одељење је наредило кварталним порезницима, да од данас приступе егзекутивној наплати пореза од свију лица, која порез за прошло четворомесечје до данас још нису платила.

Одељење овим и последњи пут опомиње и позива грађанство, да порез за истекло четворомесечје као и порез за раније годинах положи како би избегло непријатне последице од егзекутивне наплате.

Из Пореског Одељења града Београда 5. Маја 1897. године. Пор Бр. 5504.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ
РЕДОВНИ САСТАНАК

15 Маја, 1897 год.

Председавао председник г. Ник. П. Пашаћ, присуствовао члан суда г. Бран. Ј. Рајић, од одборника били г. г. Др. Марко Т. Леко, Ђ. Милијашевић, Драг. Стаменковић, С. Ј. Азријел, Дамјан Стојковић, Стеван Максимовић, Др. Лаза Пачу, Ђ. Димитријевић, Д. Ђирковић, М. О. Петровић, Стеван Миљковић, И. Ковлић, Влад. М. Ђорђевић, Коста Д. Главинић, Милан Капетановић, Љуб. Живковић, Милутин Ј. Марковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука, седнице држане 14. маја 97. и примљен је без измена

II

По прочитању молбе Драгомира Јовановића поћнег стражара и препоруке командира *АБр.* 2571 одбор је решио,

одобрава се молиоцу Драгомиру Јовановићу тридесет дана одсуства ради лечења с тим да му се исто има рачунати од дана кад га стане употребљавати.

III

Продужен је појединачни претрес буџета 1897. год.

По прочитању сваке тачке по особ одбор је решио,

Он је, за време свога тридесетогодишњег професоровања, написао преко 40 разноликих дела.

Он је, први, израдио добре удбенике зоологије, ботанике, минералогije и геологије.

Он је, први, написао флору фанерогамна и васкуларних криптогама Србије; изнео многобројну грађу за Фауну Србије, а тако исто, и многе податке за геологију и минералогiju нашу.

Радио је на привреди: пољопривреди, шумарству и рударству у нас.

У својим истраживањима он је прешао границе наше отаџбине. Он је, први, проучио флору Црне Горе; положио основ флори суседне нам Бугарске и из ео грађу за флору маховина и фанерогамног биља у Банату.

Најзад и делом и речју, потпомагао је наставу у нашим нижим и вишим школама.

Сва његова дела на јестаственици обухваћена су са гледишта дескриптивне морфологије.

Међу овако обилним списима најзначајнија су му дела на флори и фауни наше земље, Црне Горе и Бугарске.

да се у буџету општинском за 1897. годину, предвиде још и ови расходи:¹⁾

IV

Приликом решавања о буџету општинском одбор је решио,

да се сума прихода од продаје плацева Регулационог фонда у 100.000 дин. и сума расхода на откуп земљишта за регулацију у 100.000 дин. води особено као буџет Регулационог фонда.

Да се изабере нарочито повереништво, које ће руковати новим гробљем као што прописују правила гробљанска.

V

На предлог председника општине, а по са слушању средње цене жита за прошли петнајест дана, одбор је одобрио,

да од сутра 16. овог мес. буде цена лебу двадесет и две паре по килограму. Односно молбе Еснафа Лебарског да се коефицијент повиси, да се решава у првој седници за овом.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

20 Маја 1897 год.

Председавао председник г. Ник. П. Пашаћ, присуствовао члан суда г. Ђ. Карајовановић, од одборника били: г. г. Д. Ђирковић, Н. Спасић, М. Савчић, Сава М. Цевановић, Мих. Павловић, С. Ј. Азријел, Тоша Селесковић, М. Штрбић, Ђ. Димитријевић, Влад Чортановић, Р. Драговић, Тодор Ј. Мијаиловић, Н. Р. Поповић, Др. Марко Т. Леко, Др. Лаза Пачу, Љуб. Марковић, Стеван Максимовић, М. Капетановић, Драг. Стаменковић, Коста Д. Главинић, Влад. М. Ђорђевић, Милутин Ј. Марковић, Евг. М. Чоловић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 15. маја 1897. год. и примљен је без измена.

II

Одборник г. Раденко Драговић замера, што општина од своје стране није ништа учинила да спречи поплаву оног дела вароши, што лежи поред Саве и тражи, да се све сада поплављене куће понишу, како би се знало, колика је штета. Председник је одговорио,

¹⁾ Буџет ће се засебно општапати кад га буде и г. министар финансија одобрио. Ур.

Ови ње ови радови су таке природе, да вековима остају. Они се могу само допуњавати, али никад не смеју бити преврћени, а још мање занемарени. Многобројне нове врсте за науку, које је он пронашао у нашој отаџбини, или другим балканским државама, и сам собом проучио, остају за увек његова својина; јер се право пријоритета строго поштује у науци. Нико после Панчића, продужујући рад на јестаственици у нашој и у суседним државама, не може ни пером кључити, а да се не позове на његове радове и да му не ода заслужено поштовање и признање.

Сва су му дела написана језиком, у коме је свака реч прецизна, свака реченица логички сређена, јасна. Пишући нашим језиком наишао је на грдне препоне. Да би их савладао, створио је терминологију. Ни један термин није примењен док није био објашњен. Ово је урадио, знајући добро, да у дескриптивној морфологији ваља бити кратак, али јасан и разумљив. Једном речи он је писао, нашим језиком као и латинским, — класичним језиком једног Linné-а и de Caudolle а

Природна обдареност за изучавање страних језика, живих и мртвих потпомогла га

да је лично са лекарима обишао поплављена места и ставио општинска кола на расположење сиротним становницима, да се иселе, даље је наредио да се сви поплављени станови попишу како би се после поплаве могли комисијски прегледати да ли су способни за становање. Поплава се ни на који други начин одклонити не може до једног наспањем земљишта, а то је и највећа брига општине — да што пре учини.

III

Одборник г. Др. Лаза Пачу пита за што се не извршује просецање и нивелисање Симине улице ка Скадарској, те да се једном отклони опасност по околне нове куће од воде која се после сваке кише ту слива и не може да отиче него се унија и влажи темеље околних кућа.

Пошто је председник изјавио, да је ова ствар застала због тога, што је неправилно и на штету општине вршена процена имања што се за ову намеру има експрописати, — одбор је решио,

да се ова ствар као хитна одма упуту грађевинском одбору да он по закону грађевинском изврши правилну процену имања која се имају за просецање ове улице експрописати.

IV

По прочитању акта управе вар. Београда и њених одељака *АБр.* 2609, 2666, 2667, 2669, 2591, 2687, 2671, 2584, 2670, 2653 и 2668, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио,

да су му непознати Антоније Веселић сарац; Лазар Јовановић и Терезија Биро обављачи проститутске радње, Софија Погажек, Даринка (Перса) Матић и Зрва Јовановић проститутке, Јевта Драшковић молерски момак, Петар Секулић бив. дожач, Никола Гребенита месарски секач Ката Панић пиљарица Данило Јовановић посредник Миша Николић олд. Мита Младеновић, свитница, Мита Суботић свитница, Фрања Бага шегрт; да је Арса Ж. Илић чиновник царински доброг владања и непознатог имовног стања; да су доброг владања и сиротног имовног стања Димитрије Деда месарски секач, Михаило С. Начић агент; Мијаило Васиљевић б. вафеџија; да су доброг владања и средњег имовног стања Горча Андрејевић вафеџија, Петар Јовановић вафеџија, Стојан Тодоровић вафеџија, Петар Милојевић словодивац и његова жена Фемка,

ја, те је успео, да поред огромних радова изданих на нашем језику, упозна и сграни образовани свет, на језицима њима приступачним, са богатством и реткостима, нарочито биљног света, наше отаџбине и суседних земаља.

Поред ових књижевних радова, њему имамо само да благодаримо за многобројне установе, одређене да се у њих сместа богати материјал наше отаџбине, па и балканских земаља.

Панчић је основао прву ботаничку башту, у намери, да у њој представи флору Србије и балканских земаља.

Он је формирао мезгро ботаничком, зоолошком, геолошком и минералошком музеју. Око овога мезгра, око ових његових установа, апозицијом, стварају се и ствараће се кристали, који ће својим блеском очарати и задивити сваког посетиоца нашег, па и стравог научара.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

